

BARNAFRID - NATIONELLT KUNSKAPSCENTRUM
LINKÖPINGS UNIVERSITET

VÄRT ATT VETA OM... Barn på flykt

VÄRT ATT VETA:

Våld mot barn förekommer i alla delar av samhället. Alla som arbetar med barn ska känna sig trygga i sin yrkeskunskap för att kunna upptäcka, bemöta och agera. Du kan göra skillnad och medverka till att alla barn får en uppväxt fri från våld.

VET DU ATT...

- Det finns uppskattningsvis 80 miljoner människor på flykt. Hälften av dessa är barn under 18 år.
- Människor flyr bland annat väpnade konflikter, förföljelse, människorättskränkningar, svält och ekonomisk och samhällelig instabilitet.
- Juridiskt är en flykting en person som har sökt asyl och fått status som flykting. Kvotflyktingar har permanent uppehållstillstånd redan vid ankomst till skillnad från andra flyktingar som beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.
- Barn på flykt och utan papper har samma rättigheter som barn födda i Sverige.
- Som grupp har barn på flykt en hög utsatthet för svåra livserfarenheter inklusive olika typer av våld.
- Barn på flykt kan ha upplevt en lång separation från sina biologiska föräldrar i väntan på familjeåterförening, föräldrar/syskons död, bombningar och andra krigsrelaterade erfarenheter, smuggling och människohandel såsom tvångsarbete eller sexuell exploatering.
- I nästan alla studier har posttraumatiskt stressyndrom (PTSD), depression och ångest varit vanligt.
- Eventuella somatiska åkommor, bristande tandhälsa samt vaccinationsskydd bör uppmärksammas.

TÄNK PÅ ATT...

- Barn på flykt kan ha bristande förtroende för myndigheter, svårt att orientera sig i det svenska systemet och förstå vilken roll och ansvar olika personer har. Att beskriva vad som är din roll och syftet med mötet är en bra start på samtalet.
- Vid användning av tolk bör barnets önskemål och behov kartläggas. Det är viktigt att noggrant gå igenom sekretessen.
- Många bedömningsinstrument täcker inte erfarenheter som barn på flykt kan ha. Öppna frågor är ett viktigt komplement.
- Det är viktigt att anpassa samtalstakten efter barnet och att beakta kulturrelaterade faktorer. Olika länder och kulturer kan ha olika uppfattning kring våld, psykisk eller fysisk ohälsa. I en del kulturer kan till exempel psykisk ohälsa, även hos barn, vara förknippat med skam, skuld och stigma.
- Dokumenterad information om barnets tidiga utveckling och utsatthet är ofta bristfällig men det är ändå viktigt att försöka ta reda på så mycket som möjligt.
- Vissa individer är resilienta och klarar sig trots omfattande svårigheter ofta förvånansvärt väl.

VAD KAN DU GÖRA?

- Fråga barn och ge dem möjlighet att berätta och påverka sin situation.
- Gör en orosanmälan till socialtjänsten om du misstänker eller får kännedom om att barn far illa. Vid misstanke om brott kan en polisanmälan göras.
- Vid uppenbar fara för barnet ring 112.
- Kontakta ditt närmaste barnahus, socialtjänsten, polisen och/eller andra myndigheter när du behöver konsultation, råd och stöd.
- Medverka till samverkan och samordning mellan olika samhällsinstitutioner.
- Se till att ha välfungerande rutiner i verksamheten och säkerställ att du har aktuell och tillräcklig kunskap och kompetens.

BARNAFRID – NATIONELLT KUNSKAPSCENTRUM
LINKÖPINGS UNIVERSITET

HÄR KAN DU LÄSA MER:

Fördjupning och referenser till ovan text och mer information om barn på flykt finns på <https://barnafrid.se/kunskapsportal/basprogram>